

@zwnne

AVG & UAVG: een snelle inleiding op de toepassing en werking van de privacywet

Gerrit-Jan Zwenne Utrecht 5 maart 2019

programma

- de spelers**
- betrokkene
 - verwerkingsverantwoordelijke
 - verwerker
 - autoriteit persoonsgegevens
 - functionaris gegevensbescherming

- het speelveld**
- verwerking persoonsgegevens (het bestand)
 - persoonlijke en huishoudelijke doeleinden
 - territoriale werking

- en de spelregels**
- verwerkingsgrondslagen
 - doelbinding en bewaren
 - bijzondere gegevens en bsn
 - informatieplichten

betrokkene, verwerkingsverantwoordelijken, verwerker, functionaris en autoriteit persoonsgegevens

DE SPELERS

de spelers

betrokkene data subject

- degene op wie de gegevens betrekking hebben
- natuurlijke persoon

verwerkingsverantwoordelijke controller

- heeft zeggenschap over doel en wijze van verwerking
- natuurlijk persoon of rechtspersoon, of bestuursorgaan

verwerker processor

- bewerkt gegevens t.b.v. verantwoordelijke zonder aan zijn of haar rechtstreeks gezag te zijn onderworpen

AP data protection authority

- Autoriteit persoonsgegevens

FG data protection officer (DPO)

- functionaris voor gegevensbescherming

«verwerkingsverantwoordelijke»

zegenschap over doel en middelen van de gegevensverwerking

wie beslist over outsourcing of programmatuur?

wie gaat over de bewaartermijnen of beveiligingsniveau?

en wie over inzage- en verwijder- of vergeetverzoeken?

met wie sluiten de betrokkenen een overeenkomst?

wie moet er melden in geval van een datalek?

binnen de overheid zullen als verantwoordelijke te kwalificeren zijn: de afzonderlijke **ministers** op rijksniveau, **het college** van gedeputeerde staten en **de commissaris** van de Koningin op provinciaal niveau en **het college van B&W** en **de burgemeester** op gemeentelijk niveau (MvT)

Kamerstukken II 1997/98, 25892, nr. 3, p. 57

«verwerker»

- degenen die ten behoeve van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt,
- zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen

art. 1(e) Wbp, art. 4(8) AVG

en onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke

dus geen interne ICT-afdeling, werknemer of iemand anders die deel uitmaakt van de organisatie van de verantwoordelijke

De bewerker is allereerst een buiten de organisatie van de verantwoordelijke staande persoon of instelling.

[D]e bewerker [...] neemt geen beslissingen over het gebruik van de gegevens, de verstrekking aan derden en andere ontvangers, de duur van de opslag van de gegevens etc."

verwerkersovereenkomst

- ❑ onderwerp en duur, aard en doel, van verwerking, soort persoonsgegevens, categorieën van betrokkenen, rechten en verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijke;
- ❑ instructiebevoegdheid verwerkingsverantwoordelijke (schriftelijk)
- ❑ vertrouwelijkheid en beveiliging, vereisten m.b.t. sub-verwerkers
- ❑ medewerking t.b.v. voldoen aan rechten van betrokkenen
- ❑ accountability & audits

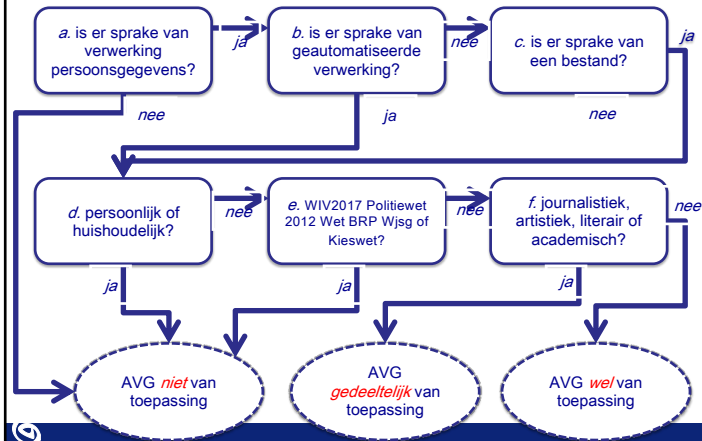
de functionaris

verwerking van persoonsgegevens, bestand, artistiek, literair journalistiek (en academisch), territoriale werking

HET SPEELVELD

toepassing (excl. territoriale werking)

verwerking van persoonsgegevens

gegevens betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon

kost het een onevenredige inspanning om aan de hand van het gegeven de desbetreffende natuurlijke persoon te identificeren..?

een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés

o.a. verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van ter beschikking stelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens (enz.)

BSN en sofi-nr

info@bedrijfsnaam.nl

cookies, device fingerprints

IP-adres

@zwnne

postcode huisnr.

vof, zzp-er, eenmanszaak

+31(6)2251 8337

020 3538800

44-RSH-R

Breyer

[E]en dynamisch IP-adres dat door een aanbieder van onlinemediadiensten wordt geregistreerd telkens als een persoon een website bezoekt die door deze aanbieder toegankelijk wordt gemaakt voor het publiek, ten aanzien van die aanbieder [vormt] een persoonsgegeven [...], wanneer hij beschikt over wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.

HJEU 19 oktober 2016 C-582/14

ISP extra informatie vereist voor identificatie

website dynamisch IP-adres

wettige middelen..?

nationaal wanbetalersregister

Rb A'dam 12 september 2014
ECLI:NL:RBAMS:2014:5938

[D]e naam en het kvk-nummer van [eiser] [kan] als de verwerking van persoonsgegevens [...] worden aangemerkt. [...] Met de (handels)naam en het kvk-nummer van de onderneming van [eiser] kan immers de voor- en achternaam van [eiser] eenvoudig worden achterhaald.

nationaalwanbetalersregister.nl

overledenen

"De Wbp [AVG] is slechts van toepassing op gegevens die betrekking hebben op identificeerbare natuurlijke personen die nog in leven zijn. Een identificeerbare persoon is bij de wetgeschiedenis een persoon wiens identiteit zonder onevenredige inspanning kan worden vastgesteld. Uit de enkele vermelding "overlevend kind" uit het gezin van haar wel op de website te vermelden vader kan haast onmogelijk -laat staan zonder onevenredige inspanning- worden afgeleid dat eiseres de dochter is van die in 1942 in Auschwitz vermoorde vader. Eiseres is dan ook geen identificeerbare persoon in de zin van de Wbp [AVG]."

Rb A'dam 11 december 2003
ECLI:NL:RBAMS:2003:AN 9893

<https://www.joodsmonument.nl/>

handmatige verwerking ('bestand')

- gestructureerd geheel van persoonsgegevens
- dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is

ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze

onderlinge samenhang

- *gemeenschappelijke bestemming of verzameling die in de praktijk als een geheel worden beschouwd, of*
- *vooraf aangebrachte structuur van de verzameling of raadpleeg-methodiek die samenhang brengt*

Art. 4(6)
AVG

analoge geluidsopnamen

Dexia [bewaart] de opnamen met het oog op haar procespositie en de banden waarop de telefoongesprekken met [verweerder] voorkomen, [zijn] reeds ontsloten door Dexia, aangezien Dexia op het overzicht van 11 mei 2005 de data en exacte tijdstippen heeft vermeld van de telefoongesprekken die zij met [verweerder] heeft gevoerd.

Voorts geldt [...] dat een financiële instelling als Dexia, [...] verplicht is technische en organisatorische voorzieningen te treffen om opgenomen telefoongesprekken en andere persoonsgegevens betreffende de opgenomen telefoongesprekken zonnodig te kunnen traceren en reconstrueren

HR 29 juni 2007 L/JN
AZ4663 ('Dexia')

uitzonderingen

- verwerking t.b.v. persoonlijke of huishoudelijke doeleinden
- Politiewet, Wjsg, WIV2017, Wet BRP, Kieswet,

Art. 2(1) en
(2)c AVG

Overw. 18. Tot persoonlijke of huishoudelijke activiteiten kunnen behoren het voeren van correspondentie of het houden van adresbestanden, het sociaal netwerken en online-activiteiten in de context van dergelijke activiteiten.

Deze verordening geldt wel voor verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers die de middelen verschaffen voor de verwerking van persoonsgegevens voor dergelijke persoonlijke of huishoudelijke activiteiten.

beperkte uitzondering voor verwerkingen met journalistieke, artistieke of academische doeleinden

verwerkingsgrondslagen, verzamel- en verwerkingsdoelen, doelbinding, kwaliteit en beveiliging van gegevens, transparantie

DE SPELREGELS

vitaal belang...

Bonuskaart bleek van onschatbare waarde

Gepubliceerd: 22 augustus 2003 07:56
Laatste update: 22 augustus 2003 09:40

ii f t g+

ZAANDAM - De bonuskaart van Albert Heijn is van "onschatbare waarde" gebleken bij het terughalen van Campina-producten die in een winkel van het supermarktconcern waren verkocht, aldus een woordvoester van Albert Heijn, onderdeel van het Ahold.

"Met de klantgegevens konden we heel snel de mensen achterhalen die het product hadden gekocht", zei ze. Het ging om enkele tientallen stuks. Volgens de woordvoester bleek na onderzoek dat één van de bij de klanten opgehaalde producten ook daadwerkelijk was "gemanipuleerd".

Albert Heijn ging tot actie over toen medio juni een vrouw ziek was geworden na het eten van het betreffende product, zogenoemde verwenkark van het merk Mona. Het was de tweede keer dat Albert Heijn "handelend" moest optreden, aldus de woordvoester.

wetenschappelijk onderzoek...

Art. 5.1(b) en
(e) AVG

gegevensverwerking voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en vervolgens geen verdere verwerking op een met die doeleinden onverenigbare wijze; de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden wordt [...] niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd

bewaren in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is; persoonsgegevens mogen voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt [...] mits de bij deze verordening vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen

(50) ... De verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, moet als een met de aanvankelijke doeleinden verenigbare rechtmatige verwerking worden beschouwd

(65) ... Het dient echter rechtmatig te zijn persoonsgegevens langer te bewaren [dan nodig voor het oorspronkelijke verwerkingsdoel] wanneer dat noodzakelijk is [...] met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden [...]

(156) De verwerking van persoonsgegevens met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, dient onderworpen te zijn aan passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen overeenkomstig deze verordening.

Die waarborgen dienen ervoor te zorgen dat technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om met name de inachtneming van het beginsel gegevensminimalisering te verzekeren.

De verdere verwerking van persoonsgegevens met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek, of statistische doeleinden dient te worden uitgevoerd wanneer de verwerkingsverantwoordelijke heeft beoordeeld of deze doeleinden te verwezenlijken zijn door persoonsgegevens te verwerken op basis waarvan de betrokkenen niet of niet meer geïdentificeerd kunnen worden, op voorwaarde dat passende waarborgen bestaan, zoals de pseudonimisering van de persoonsgegevens. [...]

verwerkingsverbod voor «bijzondere gegevens»

- levensovertuiging of godsdienst
- politieke gezindheid
- lidmaatschap vakbond
- ras, etniciteit
- seksuele leven
- gezondheid
- biometrische ID-gegevens
- genetische gegevens

Art. 9
AVG

Art. 22-31
UAVG

- strafrechtelijke gegevens

verwerking bijzondere gegevens verboden, tenzij...

- specifieke uitzonderingen: door bepaalde verwerkers en voor bepaalde doeleinden
- algemene uitzonderingen: met uitdrukkelijke toestemming, duidelijke openbaar gemaakt door betrokkene, (enz.),
- enz...

Art. 10
AVG

Art. 32-33
UAVG

rasgegevens: verwerking mag

Art. 25
UAVG

- voorzover onvermijdelijk ter identificatie
- voorzover nodig i.v.m. positieve discriminatie
 - alleen gegevens betreffende geboorteland van de betrokkene, van diens ouders of grootouders,
 - dan wel andere, bij wet vastgestelde criteria

herkenbare foto's op
intranetsmoelenboek
of sociale netwerken
videocameratoezicht

echter...

Conclusie AG 16 mei 2017,
ECLI:NL:PHR:2017:547

Een ongenuanceerde uitleg [...] zou ertoe leiden dat opnamen van beveiligingscamera's per definitie gevoelige gegevens bevatten, omdat uit die opnamen het ras van de afgebeelde persoon is op te maken. Dat lijkt mij overtrokken.

de verwerking van foto's mag niet systematisch worden beschouwd als verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens aangezien foto's alleen onder de definitie van **biometrische gegevens** vallen wanneer zij worden verwerkt met behulp van bepaalde technische middelen die de unieke identificatie of authenticatie van een natuurlijke persoon mogelijk maken

overw. 51
AVG

specifieke regeling voor archivering

Art. 9.2(j)
AVG

verwerkingsverbod geldt niet voor de verwerking

- die **noodzakelijk** [is] met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden [...] waarbij
 - de **evenredigheid** met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd,
 - de wezenlijke inhoud van het **recht op bescherming van persoonsgegevens** wordt geëerbiedigd, en
 - passende en specifieke **maatregelen** worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkene

transparantie en rechten van betrokkenen

rechten van betrokkenen

- inzage
- verbetering
- verzet
- vergeten worden
- gegevensoverdraagbaarheid

verplichtingen verantwoordelijken

- informereren
- voldoen aan inzageverzoeken enz.

Art. 41 UAVG

Art. 13-23 AVG

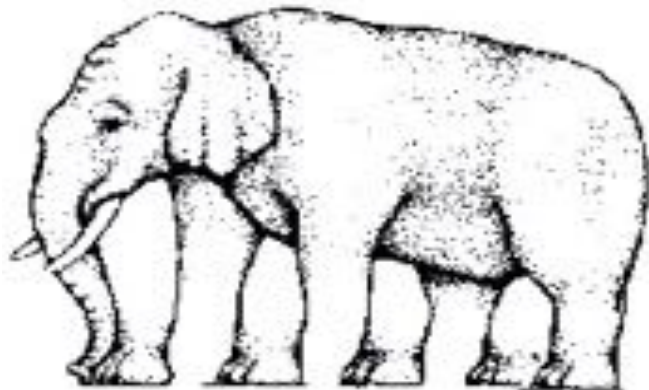
uitzonderingen (informatieplichten, rechten betrokkenen, doelbinding en datalekken)

- staatsveiligheid, gewichtige financiële en economische belangen van de staat
- voorkoming opsporing vervolging strafbare feiten
- rechten en vrijheden van derden (incl. verantwoordelijke)

	No personal data are collected unless the controller is authorised to do so for the specific purposes of the processing.
	No personal data are retained beyond the minimum necessary for the specific purposes of the processing.
	No personal data are processed for purposes other than the purposes for which they were collected.
	No personal data are disseminated to unrelated third parties.
	No personal data are sold or rented out.
	No personal data are retained in unencrypted form.

the problem with big data analytics

- **transparantie (art. 12-14 AVG)**
- **profiling (art. 22 AVG)**
- **use of algorithms**
- **opacity of the processing**
- **tendency to collect all data**
- **repurposing of data, and**
- **use of new types of data**
- **gegevensminimalisatie (art. 5.1c AVG)**
- **doelbinding (art. 5.1b AVG)**

vragen?

zwenneblog • g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl • @zwenne